

Obrázky z Vratislavic nad Nisou

MAREK ŘEHÁČEK

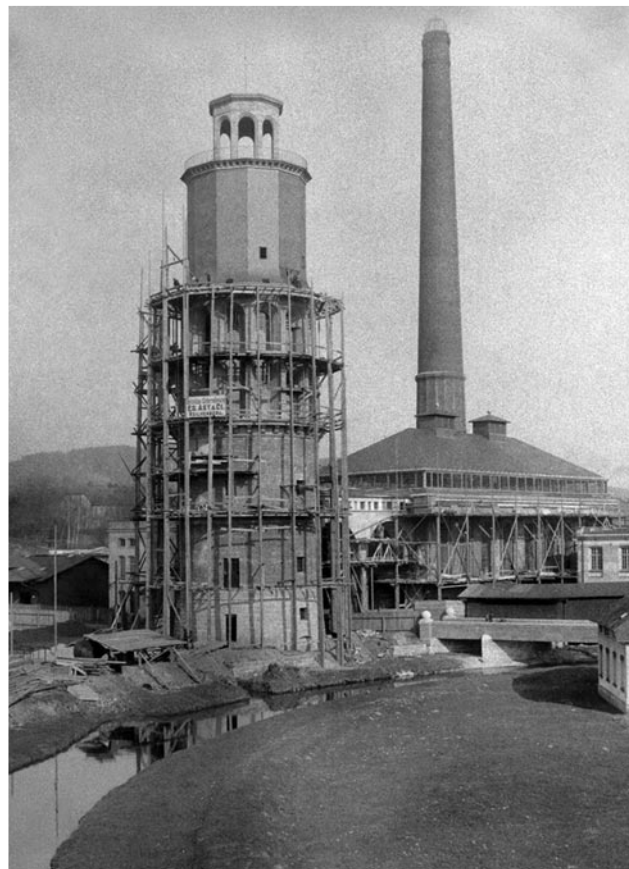
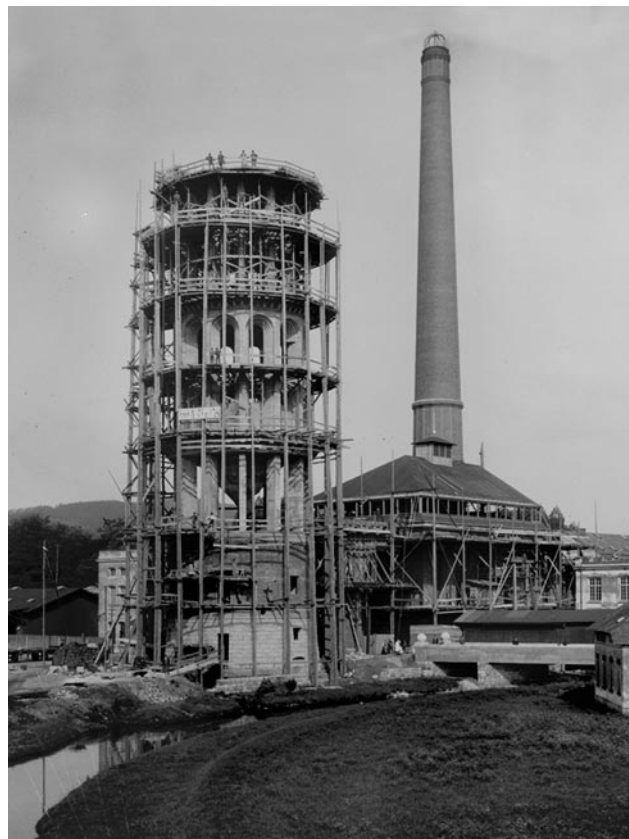
Nalevo zauhlovací a vodárenská věž, napravo kotelna, uprostřed taktéž Leopoldem Bauerem navržený most přes Nisu a nad ním se klenoucí mostek na přepravu paliva a vody ke kotlům. Energocentrum vratislavických Ginzkeyových závodů v celé své kráse; ladnost stoleté stavby prozatím ještě nenarušují všudypřítomná telekomunikační zařízení, navěšená dnes na všech výškových stavbách. Věž si ovšem uchovala velkou část svého architektonického tvarosloví – je postavena na kruhovém půdorysu a tvořena čtyřmi postupně ustupujícími částmi. Sokl je vyzděn z místní žuly, nad ním je železobetonová stavba nahozena stříkanou omítkou. Charakteristická jsou vysoká, půlkruhově zakončená okna, která svým tvarem kopírují otvory vyhlídkového ochozu v nejvyšší části věže.

Archiv Ondřeje Marčáka

Práce na základech stavby zauhlovací a vodárenské věže, patrně v jarních měsících roku 1917. Budování trvalo na tu dobu poměrně dlouho. Důvodem byl předně nedostatek pracovních sil: zahájení přišlo v druhém roce první světové války, kdy řada kvalifikovaných sil byla odvelena na frontu; traduje se, že proto na stavbě pracovali italští váleční zajatci. Dalším problémem ale bylo náročné zakládání vysoké stavby do písčitých náplavů u řeky, jejíž vody základy podmáčely.

Archiv Severočeského muzea v Liberci

Různé fáze stavby zauhlovací a vodárenské věže, tak jak je realizovala vídeňská stavební firma Eduard Ast & Co. specializující se na železobetonové konstrukce, svoji pobočku měla i v sousedním Liberci. Současně naproti probíhala stavba kotleny s komínem, kde bylo použito zvláštního řešení – nejdříve byl vyzděn samotný komín, budova kotleny vznikala teprve okolo něj a až nakonec byla zastřešena tak, že komín jakoby prorůstal ocelovým krovem střechy.

Archiv Severočeského muzea v Liberci

Pohled na západní část Ginzkeyových závodů od jihu. Většinu Vratislavických právě ona připomíná zašlé časy výroby koberců. Však také dokumentace při prohlášení věže v roce 2015 za kulturní památku spravedlivě hlásá: „Jedná se o jedinečný hmotný doklad období rozmachu průmyslové obce, historicky neoddělitelně spjaté s tradicí výroby koberců...“

Archiv Ondřeje Marčáka

Energocentrum Ginzkeyových závodů nedlouho po svém dokončení. Na rozdíl od starších částí továrny jsou budovy elegantně moderní, ale zároveň zdobné a tradiční. Tento zvláštní kontrast a soulad zároveň je opravdu charakteristický pro díla Leopolda Bauera, například pro obchodní dům Breda & Weinstein v Opavě či Rakouskou národní banku ve Vídni.

Archiv Severočeského muzea v Liberci